

Cesta *Rusalky* na světová operní jeviště

Rusalka byla napsána na sklonku Dvořákova života a je vyvrcholením jeho skladatelské kariéry. Kvalita a oblíbenost díla je stvrzena tím, že si udržuje své místo na stálém repertoáru známých světových operních domů a tvoří tak spolu se Smetanovou *Prodanou nevěstou* dvojici významných českých oper 19. století. Kouzlo *Rusalky* spočívá ve výjimečném spojení libreta Jaroslava Kvapila a hudby zralého Dvořákova stylu – v její originální poetičnosti, ucelenosti, v síle lyrického a dramatického výrazu.

Cesta *Rusalky* na světová operní jeviště však nebyla jednoduchá. Její pražská premiéra se sice uskutečnila záhy po jejím dokončení v roce 1901, další světové premiéry však na sebe nechaly dlouho čekat. O provedení ve Vídni se sice zajímal již Gustav Mahler v roce 1901, ale z tohoto provedení nakonec sešlo. Dvořák s Mahlerem již také jednal ohledně podpisu smlouvy s vídeňskou Dvorní operou. Premiéru měla opera ve Vídni až v roce 1910, a sice v rámci hostování brněnské opery v Dělnickém domě ve Vídni. Vlastního vídeňského nastudování se *Rusalka* dočkala až v roce 1964 ve Volksoper v režii a hudebním podání českých umělců. Vídeňská Státní opera uvedla *Rusalku* vůbec poprvé teprve v roce 1987. Německé premiéry se ujalo město Stuttgart, které uvedlo *Rusalku* již v roce 1929. V dalších evropských městech se pomalu začala objevovat na repertoáru až ve druhé polovině 20. století.

V Metropolitní opeře v New Yorku se své premiéry *Rusalka* dočkala až v roce 1993. Této události však v Americe předcházelo několik uvedení – provedení českými krajany v Cicero-Berwyn (Illinois) již v roce 1935 nebo v roce 1945 v Detroitu z iniciativy Detroit Friends of Opera. V New Yorku následovalo v 50. letech několik koncertních provedení s doprovodem klavíru (v letech 1950 a 1955). Jako newyorská premiéra je označováno studentské provedení Juilliard American Opera Center v roce 1975.